# WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY VI na rok szkolny 2026/2027

Uczeń spełnia wymagania określone dla klas IV–V.

## W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego:

Uczeń:

• identyfikuje wypowiedź jako tekst literacki, informacyjny, publicystyczny lub reklamowy,

• określa główny temat utworu literackiego, dzieła sztuki, artykułu prasowego,

• wskazuje główną myśl tekstu,

• wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio,

• odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych,

• odróżnia informacje o faktach od opinii,

• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,

• przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia,

• wyraża sąd o postaciach i zdarzeniach,

• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera,

• objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach,

• odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze,

• omawia elementy świata przedstawionego,

• opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń,

• wskazuje wątek główny oraz wątki poboczne,

• charakteryzuje narratora, rozróżnia narrację pierwszoosobowąi trzecioosobową,

• wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy,

• rozpoznaje fikcję literacką, rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,

• rozpoznaje podstawowe gatunki literackie (baśń, legendę, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść),

• rozpoznaje odmiany powieści,

• omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu,

• wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji, charakteryzuje podmiot liryczny,

• rozpoznaje w tekście środki stylistyczne (epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie) I określa ich funkcje,

• rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie, I rozumie ich funkcję,

• dostrzega relacje między częściami wypowiedzi: wstępem, rozwinięciem i zakończeniem,

• rozpoznaje komiks jako tekst kultury i wskazuje jego cechy charakterystyczne,

• wyodrębnia elementy spektaklu teatralnego oraz dzieła filmowego i telewizyjnego,

• jest świadomym odbiorcą tekstów kultury adresowanych do dzieci i młodzieży.

• rozumie istotę adaptacji utworu literackiego i potrafi porównać ją z oryginałem,

• odczytuje tekst poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, dramę, spektakl teatralny).

## W zakresie kształcenia językowego:

Uczeń:

• rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, akcent,

• wyróżnia samogłoski i spółgłoski,

• rozróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe,

• zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów,

• rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy,

• rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, przysłówki, przyimki, spójniki, partykuły, wykrzykniki i określa ich funkcję,

• odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy, tryby i rodzaje,

• odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych,

• rozpoznaje bezosobowe formy czasownika,

• rozumie konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika, przekształca konstrukcję strony biernej na czynną i odwrotnie,

• odmienia rzeczowniki przez przypadki i liczby oraz rozpoznaje rodzaj rzeczownika,

• odmienia przymiotniki przez przypadki, liczby i rodzaje,

• stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa poprawnych form stopnia równego, wyższego I najwyższego w tworzonych wypowiedziach,

• wyróżnia typy liczebników i zaimków,

• rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego czasowników, rzeczowników, przymiotników, liczebników i zaimków,

• oddziela temat fleksyjny od końcówki,

• stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych,

• rozumie rolę nieodmiennych części mowy w wypowiedzeniach i poprawnie stosuje spójniki i przyimki,

• nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach,

• określa funkcję wyrazów poza zdaniem, rozumie ich znaczenie i poprawnie stosuje w wypowiedziach,

• rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu,

• rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, rozumie ich funkcje,

- wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania, i rozumie funkcje tych wypowiedzeń,
- rozróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdania pojedyncze i złożone,

• rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie,

• poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne, pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosując wiedzę

o wymianie głosek, pisowni wielką i małą literą, pisowni nie z różnymi częściami mowy,

• wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego,

• posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny,

• identyfikuje tekst jako komunikat, rozróżnia typy komunikatów,

• identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,

• dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi,

• rozróżnia synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje w wypowiedziach,

• rozpoznaje związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach, rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście,

• używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej,

## W zakresie tworzenia wypowiedzi:

Uczeń:

• uczestniczy w rozmowie na zadany temat,

• rozróżnia typy argumentów,

• wskazuje środki perswazji użyte w tekstach, rozumie ich funkcję,

• rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji,

• stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi,

• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie, opis, list,

sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka, tekst o charakterze argumentacyjnym,

• tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź

- stosuje odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny,

  • rozumie rolę akapitów w budowaniu wypowiedzi, zna zasady ich budowy i je stosuje,

  • dokonuje selekcji informacji,

  • tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu,

• redaguje notatki,

• opowiada o przeczytanym tekście,

• rozróżnia współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługuje,

• tworzy opowiadania związane z treścią utworu;

• wygłasza z pamięci tekst z odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem.

## W zakresie samokształcenia:

Uczeń:

• doskonali ciche i głośne czytanie,

• zapisuje pozyskane informacje w różnej formie,

• korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach,

• gromadzi i selekcjonuje pozyskane informacje, poddaje je krytycznej analizie,

• stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych,

• korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych, oraz słownika terminów literackich,

• efektywnie posługuje się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi i wykorzystuje je do prezentowania własnych zainteresowań.